

Drie preventive gevangenen wendden pogingen aan om uit te breken, doch werd de voorgenomen ontvlugting tijdig ontdekt.

Ook is een veroordeelde door de onachtzaamheid van den gevangenvaarder CRAMER (die, zoo als reeds gemeld is, daarvoor ontslagen is), ontvlugt, doch eenige weken later weder gevangen genomen.

In de laatste dagen van December ontvlugtte een veroordeelde gevangene van het werk aan de openbare wegen; hij wordt door de politie opgespoord.

f. Arbeid.

Daar het grootste getal preventive gevangenen veroordeeld worden tot dwangarbeid en gevangenisstraf met gedwongen tewerkstelling, de overigen tot eene gevangenisstraf van zeer geringen duur, kan er geen bepaalde tak van nijverheid worden ingevoerd en zijn laatstgenoemde hoogst noodig tot het verrigten van het gewone huiswerk.

De commissie beijvert zich echter steeds om eenig geschikt werk te vinden en stelt zich voor om spoedig een begin te maken met het doen vervaardigen van matten, loopers enz. van de schillen der cocosnoten.

[5. 65.]

BIJLAGE I¹.

VERSLAG van den staat van het onderwijs in de kolonie Suriname, over het jaar 1876, ingezonden door de commissie van onderwijs aan den heer Gouverneur dezer kolonie.

Op ultimo December 1876 waren te Paramaribo twee stals-armenscholen voor meisjes, eene gouvernementsschool op 's lands grond Boniface en 22 particuliere scholen.

De beide stads-armenscholen werden bezocht door 229 meisjes; de school op Boniface door 86 jongens en 30 meisjes; de particuliere scholen door 1663 jongens en 1415 meisjes.

Het aantal der op ultimo December 1876 te Paramaribo schoolgaande kinderen bedroeg alzoo 3423, van welken 1749 jongens en 1674 meisjes.

Onder het getal jongens en meisjes, op de particuliere scholen zijn er 480 jongens en 15 meisjes die voor rekening van het Gouvernement onderwijs genieten.

Van de normaallessen, die, even als vroeger, voor rekening van het Gouvernement, door twee onderwijzers van den eersten rang worden gegeven, werd een ruim en goed gebruik gemaakt.

Op ultimo December bedroeg het aantal dergenen, die daaraan deel namen: 24, onder welke 5 van het vrouwelijk geslacht. Onder het aantal van 24 zijn er 12, die reeds den vierden onderwijzersrang hebben verkregen en zich verder bekwamen om een hooger rang te erlangen.

Het onderzoek naar de voorleringen der kweekelingen, door de commissie tegen het einde van elk kwartaal gedaan, heeft over het algemeen veel reden tot tevredenheid opgeleverd.

In 1876 werden, na afgelegd examen, uitgereikt 21 acten van algemeene toelating als onderwijzer of onderwijzeres van den vierden rang, 2 acten voor den derden rang en 1 acte voor den tweeden rang.

In de eerste helft des jaars overleden de onderwijzers F. N. VAN TRIGT en W. F. H. BATENBURG. Beiden waren gedurende vele jaren nuttig werkzaam en algemeen geacht.

Behalve de ondermeesters en kweekelingen; bestond het onderwijzend personeel te Paramaribo op ult^o. December uit:

7 onderwijzers en onderwijzeressen van den eersten rang;

4 onderwijzers van den tweeden rang;

11 onderwijzers en onderwijzeressen van den derden rang;

4 onderwijzers en onderwijzeressen van den vierden rang.

Door eenige Chinezen werden onlangs manden en hoeden van stroo alhier vervaardigd, welke op de tentoonstelling onlangs gehouden, met een getuigschrift mogten bekroond worden.

Onder de gevangenen die aan de openbare wegen hebben gewerkt, bevinden zich 18 tot gevangenisstraf veroordeelden, die vrijwillig daarvoor zich hebben aangeboden van de gevangenis te fort Nieuw-Amsterdam en herwaarts zijn overgebracht (art. 3 der verordening van 30 December 1875 (*Gouvernementsblad* n°. 9).

De Commissie van Administratie voornoemd,

(get.) A. LOOIJEN, Voorzitter.

» J. F. A. E. VAN LANSBERGE.

Voor eensluidend afschrift,

De Hoofdcommissies, belast met de functien van den Gouvernements-Secretaris,

(get.) L. C. BATENBURG.

De scholen zijn zooveel doenlijk bezocht door de commissie, verdeeld in drie afdeelingen.

Zij had veeltijds redenen van tevredenheid; op het minder voldoende werd de aandacht van onderwijzers en onderwijzeressen gevestigd.

Algemeen was de klacht over het ongeregeld schoolbezoek van de leerlingen uit de volksklasse.

De commissie vermeldt hier met genoegen, dat eene verordening, houdende voorloopige voorzieningen, betrekkelijk het lager onderwijs, door den Gouverneur is vastgesteld. Mogt zij tot wet worden verheven, dan zal het lager onderwijs veel kunnen winnen.

Zij bevat, onder meer, de invoering van leerplichtigheid, voldoende bepalingen omtrent de vereischten voor de onderwijzersrangen en een veel verbeterd toezigt, vooral door de optreding van een inspecteur.

Hierbij wordt overgelegd eene opgave omtrent de scholen te Paramaribo, met vermelding van het aantal leerlingen op elke school op ultimo December 1876.

Namens de Commissie van Onderwijs,

(get.) J. F. A. CATEAU VAN ROSEVELT, President.

» L. C. BATENBURG, Secretaris.

Voor eensluidend afschrift,

De Hoofdcommissies, belast met de functien van den Gouvernements-Secretaris,

(get.) L. C. BATENBURG.